

PIŠI PRAVILNO

Vodič za Harvardski („autor–datum“)
sistem navođenja referenci

PIŠI PRAVILNO

Vodič za Harvardski („autor-datum“) sistem navođenja referenci

SADRŽAJ

● Šta je navodjenje referenci?	3
● Koji sistem navođenja referenci treba da koristite?	3
● Harvardski („autor-datum“) sistem	4
● Koji su njegovi osnovni elementi?	4
● Zašto treba da navodite reference?	4
● Šta je plagijarizam?	4
● Primeri plagijarizma	5
● Dozvola za citiranje, prilagođavanje ili preštampavanje	5
● Kako funkcioniše navođenje referenci?	5
● Šta je citiranje?	6
● Korišćenje direktnih citata	6
● Kako se citira u samom tekstu	8
● Navođenje sekundarnih referenci	9
● Navođenje broja stranica u tekstu: neka pravila	10
● Korišćenje tabela, slika, crteža i grafikona u tekstu	11
● Lista referenci	12
● Razlike između liste referenci i bibliografije	12
● Sastavljanje liste referenci ili bibliografije	12
● Primer liste referenci	13
● Datum izdavanja	14
● Mesto izdavanja	14
● Izdavač	15
● Naslovi	15
● Akronimi i inicijali	15
● Upotreba velikog slova	16
● Parafraziranje	16
● Primeri parafraziranja	16
● Parafrazirati ili koristiti citate?	17
● Vodič za brzu pretragu referenci	18
● Endnote i Endnote Web	38
● Bibliografija	38
● Zasluge	38

Uvod

Vodič za Harvardski („autor-datum“) sistem navođenja referenci predstavlja prevod priručnika *Write it Right: A Guide to the Harvard [‘Author-Date’] Referencing System*, koji se koristi na Institutu za tehnologiju u Limeriku, Irska. Vodič je preveden u okviru Tempus projekta *Razvoj informacione pismenosti za doživotno učenje i ekonomiju znanja u zemljama Zapadnog Balkana*, koji Univerzitet u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici sprovodi u partnerstvu sa Institutom za tehnologiju u Limeriku, koji je koordinator projekta. Projekat ima za cilj promovisanje i unapređenje informacione pismenosti i uvođenje studijskih programa informacione pismenosti na univerzitetima na Zapadnom Balkanu.

Prilikom pisanja akademskih radova neophodno je adekvatno navesti korišćene izvore i literaturu. Ovaj vodič obuhvata skup pravila za navođenje literature i internet izvora i način njihovog citiranja, kao i raznovrsne aspekte pisanja radova u skladu sa načelima akademske etike i prevencijom plagijarizma.

Šta je navođenje referenci?

Kada pišete neki zadatak pri Institutu,¹ od vas se zahteva da i u tekstu svog zadatka i u listi referenci, na kraju zadatka, naznačite da ste u svom radu koristili ideje i pisani materijal drugih autora. Ova praksa odavanja priznanja autorima poznata je kao navođenje referenci. Primeri izvora koje možete da navodite u svom radu:

- knjige;
- članke iz časopisa;
- članke iz elektronskih časopisa;
- internet stranice, slike, fotografije, crteže i dijagrame;
- elektronsku poštu (email);
- društvene medije;
- video, DVD, film i audio snimke;
- novine;
- radove sa konferencija;
- radio/TV emisije (molimo vas da proverite kod svog profesora da li se njihova upotreba preporučuje u vašem zadatku)
- ličnu komunikaciju;
- intervju (ako je u pitanju lični intervju, uvek morate da tražite dozvolu osobe koju ste intervjuisali pre nego što iskoristite taj materijal);
- teze i ostale akademske radove.

Koji sistem navođenja referenci treba da koristite?

Postoji mnogo različitih sistema navođenja referenci, koji su široko zastupljeni u akademskom pisanju. LIT (Limerick Institute of Technology) priznaje 2 sistema:

- sistemi autor-datum, široko poznat kao Harvardski ili APA (American Psychological Association) i
- numerički sistemi, koji se ponekad nazivaju fusnotni, endnotni ili Vankuverski.

¹ Limerick Institute of Technology (LIT)

Harvardski („autor-datum“) sistem

Postoje dva dela „autor-datum“ sistema navođenja referenci.

- Autor i datum se navode u samom tekstu (ovo se naziva **citiranje** ili **navođenje referenci u tekstu**).
- Svi izvori navedeni u samom tekstu uključuju se u **listu referenci** na kraju rada.

Koji su njegovi osnovni elementi?

	Autor	Godina	Naslov članka	Naslov publikacije	Volumen i broj	Mesto izdavanja	Izdavač	Izdanje	Broj stranica	Web adresa	Datum pristupa
Knjiga	•	•		•		•	•	•			
Poglavlja u knjizi	•	•	•	•		•	•	•	•		
Članak u časopisu (štampani ili PDF)	•	•	•	•	•				•		
Članak u časopisu (web)	•	•	•	•	•					•	•
Web sajt	•	•		•						•	•

Zašto treba da navodite reference?

- Stičete priznanje za istraživanje i uloženi napor, a to će doprineti dobroj oceni (Epigeum 2011).
- Dobijate povratnu informaciju o svom radu, što vam pomaže da razumete kako da poboljšate i razvijete sposobnost pisanja i jasnog izražavanja.
- Vaš rad dobija odgovarajući kontekst ukazivanjem na odnos prema prethodnim istraživanjima i aktuelnim akademskim debatama u vašoj disciplini.
- Priznavanjem uticaja drugih autora na vaš rad i pravljem jasne razlike između njihovog rada i vaših ideja, pokazuje se vaš intelektualni integritet.
- Daje se mogućnost vašem čitaocu da dalje istražuje temu, pronalaženjem vaših izvora i njihovim detaljnijim proučavanjem.
- Plagijarizam može biti nenameran i posledica nepažnje, ali je ipak plagijarizam. Imajte na umu da su profesori veoma uspešni u otkrivanju plagijarizma, jer vladaju relevantnom predmetnom literaturom i mogu primetiti promene u stilu pisanja.
- Disciplinske procedure se mogu primeniti u slučajevima ozbiljnog, dokazanog plagijarizma.

Šta je plagijarizam?

Plagijarizam je „namerno ili nesmotreno izlaganje tuđih reči, misli ili ideja kao sopstvenih, bez njihovog navođenja, a u vezi sa podnošenjem akademskog rada, bez obzira da li se on ocenjuje ili ne“ (University of North Carolina, 2009).

Primeri plagijarizma

- **Kopiranje delova teksta** bez upotrebe navodnika i bez odgovarajućeg priznanja. Na primer, skidanje teksta sa enciklopedijskih sajtova ili online istraživačkih radova, ili kopiranje radova studenata koji su pohađali isti predmet u nekoj od prethodnih godina.
- **Kopiranje teksta** i pravljenje sitnih izmena, bez odgovarajućeg navođenja. Ovo je primer neprihvatljivog parafraziranja.
- **Kopiranje slike ili fotografije** sa interneta, bez odgovarajućeg navođenja. Ako koristite slike zaštićene autorskim pravom, takođe, morate da pribavite dozvolu vlasnika autorskih prava.
- **Potpuno ili delimično kopiranje** tuđih inženjerskih crteža.
- **Kopiranje melodije pesme** u zadatku komponovanja pesme, bez navođenja ili bez dozvole vlasnika autorskih prava (ukoliko je pogodno).
- **Korišćenje tuđih tabelarnih proračuna** bez odgovarajućeg priznanja.
- **Dupliranje vlastitog rada**, na primer, podnošenjem skoro istog rada za dva različita zadatka.
- **U kompjuterskom programiranju**: korišćenje koda koji je razvila neka druga osoba, bez pominjanja osobe koja ga je razvila (Epigeum 2011).

Dozvola za citiranje, preštampavanje ili prilagođavanje

Možda će vam trebati **pisano odobrenje** vlasnika rada koji je zaštićen autorskim pravom, ukoliko uključujete duže citate, preštampane ili prilagođene tabele slika ili crteže.

Termin **preštampavanje** ukazuje da je materijal reprodukovano tačno onako kako se pojavio u originalu, bez izmena i u iste svrhe (npr. upotreba direktnih citata).

Termin **prilagođavanje** odnosi se na izmenu materijala tako da on postaje prikladan za novu svrhu (npr. parafraziranje). Odgovornost je na autoru da sazna da li je potrebna dozvola vlasnika autorskih prava i da istu nabavi za sve radove.

Kako funkcioniše navođenje referenci?

Navođenje referenci čine 2 osnovna elementa:

- Citiranje - navođenje izvora u okviru teksta;
- Lista referenci - detaljan spisak referenci koje su citirane u okviru teksta.

Šta je citiranje?

Ukoliko ste koristili ideju iz neke knjige, članka u časopisu, itd, to morate navesti u svom tekstu. Ovo se naziva citiranje.

Citiranje koje ističe autora

Ovaj metod citiranja ističe prezime autora, kao sastavni deo rečenice gde su uključeni datum i broj stranice (broj stranice je neophodan ukoliko direktno citirate) u zagradama (okruglim zagradama).

Primer

Gregg (1994, p. 7) describes the primary function of the comma as the setting off of 'nonessential expressions that interrupt the flow of thought from subject to verb to object or complement.'

Citiranje koje ističe informaciju

Ovaj metod citiranja ističe informaciju, uključujući potrebne detalje za navođenje referenci koji se navode u zagradama na kraju citata.

Primer

Limited fossil resources and severe environmental problems 'require new sustainable electricity generation options' (Zhao 2008 p. 3).

Upotreba direktnih citata

Treba biti ekonomičan i pažljiv u korišćenju citata, koristiti ih u kontekstu, integrisati ih u tekst i tačno reprodukovati (uključujući reči, pravopis, interpunkciju, upotrebu velikog slova i parafraziranje originalnog autora). Politika LIT dopušta autorima da, bez traženja zvanične pisane dozvole autora, koriste najviše tri slike ili tabele iz članka u časopisu ili poglavlja u knjizi, jedan odlomak teksta koji je kraći od 400 reči ili serije odlomaka koje ukupno imaju manje od 800 reči.

Citat se koristi:

- ukoliko bi došlo do pogrešnog tumačenje usled promene reči;
- ukoliko glavni argument treba da bude zabeležen kao dokaz;
- ukoliko je važno komentarisati, opovrgnuti ili analizirati izražene ideje;
- ukoliko je naročito lep ili snažan izraz.

Kratki citati (kraći od 30 reči) treba da:

- budu uključeni u vašu rečenicu tako da ne prekida kontinuiteta pasusa;
- imaju jednostruke navodnike;
- imaju tačku nakon citata;
- zadrže istu veličinu fonta.

Dugi citati (duži od 30 reči) treba da:

- budu uvedeni sopstvenim rečima;
- počnu novim redom;
- po pravilu (tj.1.27cm), u celini budu uvučeni od leve margine;
- budu u jednoreznom proredu;
- budu napisani manjim fontom za citiranje, što znači da treba promeniti font, tj. smanjiti veličinu sa 12 na 10.

Odvojite citat od uvodnog izlaganja jednim praznim redom. Uvodno izlaganje se završava dvotačkom (:). Odvojite citat od teksta koji sledi jednim praznim redom. Ovo je ilustrovano niže u tekstu.

Primer

Gregg (2001 p. 4) emphasizes the place of the semicolon in academic writing:

The semicolon has always been a neurotic creature, continually undergoing an identity crisis. After all it is a half comma and half period, and from its name you would think it is a half colon. It is hardly any wonder, then, that a lot of people are half crazy trying to determine who the semi-colon really is and what its mission in life is supposed to be.

Navodnici

Primer

Gregg cautions against careless use of punctuation:

One important caution about punctuation. If you find it particularly hard to determine the appropriate punctuation for a sentence you have written, the chances are that the sentence is improperly constructed. To be on the safe side, recast your thought in a form you can handle with confidence. In any event, do not try to save a badly constructed sentence by means of punctuation (Gregg 2001, p. 4).

Navodnici se ne koriste za duže citate. Kada se koristi dugi citat koji ističe informaciju, tačka se stavlja nakon poslednje rečenice citata iza navoda, kao što je prikazano niže u tekstu.

Na primer:

Gregg (1994, p. 7) describes the primary function of the comma as the setting off of 'nonessential expressions that interrupt the follow of thought from subject to verb to object or complement...and it separates elements within a sentence to clarify their relationship to one another'.

Izostavljanje reči iz citata

Koristite tri tačke (...) da izostavite reči iz citata. Citat i dalje mora zadržati isti smisao.

Ukoliko citat ne počinje od početka rečenice, treba koristiti tri tačke, kako bi se to saopštilo čitaocu.

Na primer:

...many writers have difficulties with the use of capitalization in essays (Gregg 20014, p. 10).

Dvostruki citati

Za dvostruko citiranje, to jest, citat u okviru citata, koristite duple navodnike u okviru jednostrukih navodnika:

Na primer:

"When your mama was the geek, my dreamlets" are the first words in Katherine Dunn's *Geek Love* and this book explores how a family of freaks who are the grotesque attractions in their own carnival accept themselves and use their status as freaks to leverage themselves to a position of power".

Kako se citira u samom tekstu

Kada citirate tuđi rad, uvek morate navesti autora/urednika i datum (godinu) izdavanja. Ukoliko rad ima dva autora/urednika morate navesti oba imena prilikom citiranja u samom tekstu vašeg radu. Koristite samo autora i datum. Nemojte navoditi naslov, mesto izdavanja, itd, jer se ovi potpuni detalji o izvoru navode u listi referenci na kraju vašeg eseja.

Primer: 1 Autor citiran u samom tekstu:

O'Brien (2001) emphasizes the importance of wind energy for the national economy.

Primer: 2 Autora citirana u tekstu:

The work of O'Brien & Ryan (2001) stresses the importance of renewable energy for the rejuvenation of economies.

Za rad koji ima tri ili više autora/urednika treba koristiti skraćenicu „et al.” nakon imena prvog autora.

Primer:

The work of O'Brien et al. (2001) emphasises the progress Ireland has made in the field of renewable energy in recent years and suggests future developments.

Za rad koji ima istog autora i istu godine izdavanja kao prethodno citiranje, morate koristiti malo slovo uz datum izdavanja, kako biste napravili razliku između ta dva rada.

Primer:

The work of O'Brien (2001b) emphasizes the need for appropriate financing to be made available for renewable energy projects.

Citiranje poglavlja iz knjiga koja su napisali različiti autori

Neke knjige mogu sadržati poglavlja koja su napisali različiti autori. U ovom slučaju, treba citirati autora koji je napisao poglavlje, a ne urednika knjige.

Primer:

Smith (2004) demonstrates the value of...

U listi referenci: Smith, A. (2004) Innovative solutions to saving energy in Healey, M, Scott, P (eds.) *Alternative energy demystified*, London: McGraw-Hill, 65-89.

Navođenje sekundarnih referenci

Ukoliko čitate izvor jednog autora, u našem primeru O'Brien (2009), a oni citiraju ili navode rad drugog autora (u našem primeru Murphy 2004), zauzvrat možete citirati ili navesti izvorni rad (npr. rad Murphy 2004) kao sekundarnu referencu.

Uvek je najbolje praksa da pokušate da pronađete izvornu referencu, a sekundarne reference treba koristiti samo ukoliko je teško doći do izvornog rada. Morate imati na umu da u sekundarnoj referenci izvorni rad autora vidite iz nečije druge perspektive.

Primer navođenja u tekstu:

A study by Murphy et al (2004 cited by O'Brien 2009) discusses the role of wind power in alleviating Ireland's dependence on imported fossil fuels.

Ili

O'Brien (2009) cites the role of Murphy et al (2004) which looks at the role of wind power in alleviating Ireland's dependence on fossil fuels.

Primer navođenja u listi referenci:

O'Brien, J. (2009) The development of wind power energy in Ireland: a qualitative and quantitative study, London: MacMillan.

Navođenje broja stranica u tekstu: neka pravila

Ime(na) autora:

- koristite samo prezime;
- za dva autora koristite prezimena oba autora povezana sa „&“. **Napomena:** ampersend (&) treba koristiti jedino prilikom citiranja, a **ne** u listi referenci;
- za 3 ili više autora koristite prezime prvog autora i et al.

Godina:

- navedite sve četiri cifre za godinu.

Stranice:

- koristite skraćenicu p. za jednu stranicu i pp. za opseg stranica;
- navedite brojeve u potpunosti za opseg stranica, npr. pp. 412-427;
- navedite broj stranica ukoliko direktno citirate, npr. (O'Brien 2004, p. 56);
- navođenje broja stranica nije od suštinske važnosti ukoliko parafrazirate, npr. (O'Brien 2004).

Navođenje broja stranica:

- primer citata sa jedne stranice: (O'Brien 2009, p.16).
- primer citata sa više stranica: (O'Brien 2003, pp. 31-32).
- sačinite vašu rečenicu tako da citat bude uključen u tekst: According to O'Brien (2005 p.6).

Koristite jednostruke navodnike (dupli navodnici se obično koriste za navođenje direktnog govora) i navedite broj stranice.

Primer – kratki citat:

O'Brien (2004 p.18) acknowledges Ireland's 'overreliance on fossil fuels'.

Za citate duže od dva reda koristite odvojen, uvučen pasus.

Primer – dugi citat:

O'Neill (2008: p. 43) states:

Fossil fuels take millions of years to form and reserves are being depleted much faster than new ones are being formed and so are non-renewable resources. As fossil fuels are used up, new reserves of fossil fuels will become harder and more expensive to source until it will become uneconomical to source energy from fossil fuels.

Ukoliko želite da koristite dugi citat koji je duži od 2 reda, ali želite da izostavite jedan deo teksta, neželjeni tekst možete ukloniti i zameniti ga sa „...“ Ovaj znak je poznat kao tri tačke.

Primer

O'Neill (2008 p.43) states:

Fossil fuels take millions of years to form and reserves are being depleted much faster than new ones are being formed and so are non-renewable resources....new reserves of fossil fuels will become harder and more expensive to source until it will become uneconomical to source energy from fossil fuels.

Kada koristite citate u okviru svog teksta, ponekad ćete hteti da umetnete jednu ili dve reči u citat, kako bi cela vaša rečenica bila gramatički ispravna. Kako biste naznačili da ste umetnuli reči u citat, reči moraju biti navedene u uglastim zagradama.

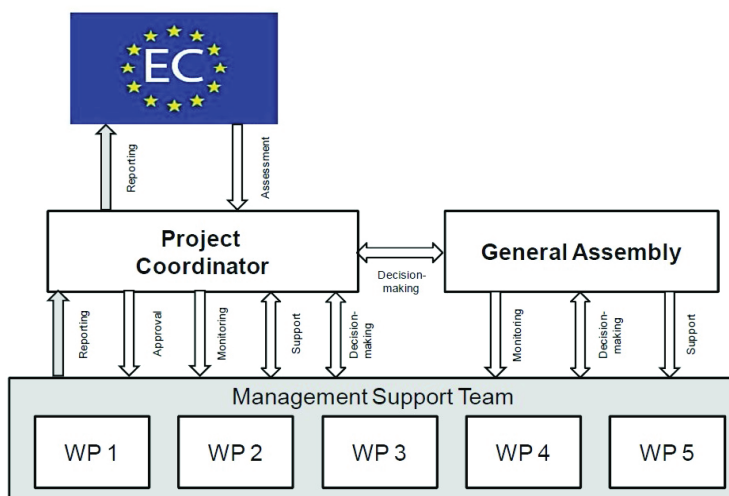
Primer

O'Neill (2008 p. 43) states:

Fossil fuels take millions of years to form and reserves are being depleted much faster than 10new ones are being formed and so are non-renewable resources [and] new reserves of fossil fuels will become harder and more expensive to source until it will become uneconomical to source energy from fossil fuels.

Grafikone, dijagrame, slike, itd. treba tretirati kao direktne citate, gde treba navesti autora(e) i prikazati broj stranica i u tekstu gde se o dijagramu diskutuje, ili gde se on uvodi, kao i u opisu koji dajete za njega.

Upotreba tabela, slika, crteža i grafikona u tekstu

Figure 5. From *Management of European Union projects: a guidebook for project managers*, p. 38 by J. O'Neill and P. O'Brien, 2011, Limerick: Limerick Institute of Technology. Copyright 2011 by John O'Neill and Patrick O'Brien. Reprinted with permission.

*Molimo vas obratite pažnju da ukoliko je tabela/cртеž/slika/grafikon adaptirana, umesto preštampano uz dozvolu, treba da stoji adaptirano uz dozvolu.

*Molimo vas da proverite sa svojim predavačem/mentorom da li očekuje od vas da u svojim zadacima koristite objavljene ilustracije.

Gore prikazana slika bi takođe, bila prikazana i u *listi slika* u vašem eseju, disertaciji ili tezi.

Lista referenci

Lista referenci je spisak svih izvora koji su citirani u vašem radu, koji prikazuje knjige, časopise, itd, navedene u jednoj listi, a ne u zasebnim listama prema tipu izvora. Odnosno, ne stavljate knjige u jednu listu, a časopise u drugu; sve je navedeno zajedno, u jednoj listi:

- abecednim redom prema autoru/uredniku;
- knjige, članci iz štampanih časopisa, članci iz elektronskih časopisa, itd. izlažu se prema definisanom obrascu koga se morate pridržavati.

Lista referenci sadrži sve izvore koje ste citirali ili iz kojih ste direktno navodili. Kod nas je zastupljen naziv „literatura.“

Razlike između liste referenci i bibliografije

Lista referenci identifikuje samo one izvore koji su navedeni (citirani) u tekstu vašeg zadatka. Bibliografija se predstavlja u istom obliku kao i lista referenci, ali obuhvata sav materijal koji ste konsultovali tokom pripreme vašeg zadatka. Drugim rečima, bibliografija prikazuje iste izvore kao i lista referenci, s tim što obuhvata i sve ostale izvore koje ste pročitali ili konsultovali, ali ih niste citirali. Bibliografija vam omogućava da čitaocu (ispitivaču) pokažete sve što ste koristili u istraživanju, a niste naveli u radu. Bibliografija će pokazati vaš dodatni napor.

Sastavljanje liste referenci ili bibliografije

- Sve reference navedene u tekstu moraju biti uključene u listu na kraju rada i to abecednim redom, prema prezimenu autora. Kao što je navedeno ranije, ova lista je poznata kao lista referenci. Bibliografija je popis svih radova koje ste koristili u pripremi rada, ali koji nisu nužno citirani/navedeni.
- Ova lista ne sme biti numerisana.
- Ostavlja se jedan prazan red između svake reference.
- Kada autor nije poznat, koristite naslov.
- Reference u vašoj listi referenci moraju sadržati kompletan opis referenci (citata) navedenih u tekstu.
- Ukoliko imate više publikacija istog autora, uredite ih hronološkim redosledom, od najnovijih prema najstarijim.
- U vašoj listi referenci/bibliografiji prihvaćene su sledeće skraćenice:
  - & (ampersend) pojavljuje se između imena autora, ali samo kada se oni pojavljuju u zagradama, prilikom citiranja/navođenja u okviru teksta, a ne u listi referenci.
  - (ed.) urednik
  - (eds.) urednici
  - col. kolona
  - comp(s). skupljač/ skupljači
  - ed. izdanje
  - et al. i ostali (i drugi)
  - n.d. ili s.d. nepoznat datum
  - no. broj
  - par. paragraph (pasus)
  - s.l. bez mesta izdavanja
  - s.n. nepoznat izdavač
  - vol. volume

Primer liste referenci

Andrews, J. (2007) *Energy science: principles, technologies and impacts*, Oxford: Oxford University Press.

Bradford, T. (2006) *Solar revolution: the economic transformation of the global energy industry*, Ebrary, [online], available: <http://mislibsrv.lit.ie/search~S0?/tsolar+revolution/tsolar+revolution/-3%2C0%2C0%2CB/frameset&FF=tsolar+revolution+the+economic+transformation+of+the+global+energy+industry&1%2C1%2C/indexsort=-> [accessed 24 Feb 2011].

Burton, T. (2004) *Wind Energy Handbook*, New York N.Y.: Wiley.

Byrne, C. (2007). *Renewable energy: meeting Ireland's future energy demands*, unpublished dissertation (B.Sc), Limerick Institute of Technology.

Campbell, I.M. (1986) *Energy and the atmosphere: a physical-chemical approach*, Chichester: Wiley.

Doty, S. and Turner, W.C. (2009) *Energy management handbook*, Lilburn, GA: Fairmont Press.

Elliott, D. (2002) *Energy, society and environment: technology for a sustainable future*, Ebrary, [online], available: <http://mislibsrv.lit.ie/search~S0?/tenergy/tenergy/51.81.86.B/856~b1096004&FF=tenergy+society+and+environment+technology+for+a+sustainable+future&1,1,1,0> [accessed 24 Feb 2011].

Jackson, J. (2008) *Energy budgets at Risk (EBaR) : a risk management approach to energy purchase and efficiency choices*, Ebrary, [online], available: <http://mislibsrv.lit.ie/search~S0?/tenergy+budgets/tenergy+budgets/1,1,1,B/856~b1114331&FF=tenergy+budgets&1,1,1,0/startreferer//search~S0?/tenergy+budgets/tenergy+budgets/1,1,1,B/frameset&FF=tenergy+budgets&1,1,1/endreferer/> [accessed 01 Feb 2011].

Moss, K. (2006) *Energy management in buildings*, London: Taylor and Francis.

Nersesian, R.L. (2007) *Energy for the 21st century: a comprehensive guide to conventional and alternative sources*, Ebrary, [online] available: <http://mislibsrv.lit.ie/search~S0/?searchtype=a&searcharg=nersesian&SORT=D&extended=0&SUBMIT=Search&searchlimits=&searchorigarg=tnersesian> [accessed 02 February 2011].

Sesto, E. and Casale, C. (1998) Exploitation of wind as an energy source to meet the world's electricity demand, *Journal of Wind Engineering and industrial aerodynamics*, 74 (2): 45-50, available: http://www.sciencedirect.com/science?_ob=ArticleURL&_udi=B6V3M-3Y8YWF6-13&_user=885412&_coverDate=04%2F01%2F1998&_alid=1654738037&_rdoc=1&_fmt=high&_orig=search&_origin=search&_zone=rs1_list_item&_cdi=5734&_sort=r&_st=4&_docanchor=&_ct=2&_acct=C000047354&_version=1&_urlVersion=0&_userid=885412&md5=50dea27f88793843afb297417215023a&searchtype=a [accessed 02 Feb 2011].

Sexton, I. (2010) *Wind energy: the impact on the rural community*, unpublished dissertation (B.Sc), Limerick Institute of Technology.

Wengenmayr, R and Buhrke, T. (2008) *Renewable energy: sustainable energy concepts for the future*, Weinheim: Wiley.

Datum izdavanja

- Datum izdavanja rada se obično pojavljuje na poledini naslovne strane rada (stranica impresuma).
- Ukoliko nije naveden datum izdavanja publikacije, koristite približan datum sledeći dole navedene primere:

Nepoznat ili nesiguran datum izdavanja	Primer pravila za upotrebu
Jedan ili drugi datum je tačan	(1993 ili 1994)
Verovatan datum	1994?
Približan datum	c. 1994
Kada je poznata decenija, ali ne i godina	199-
Kada nema nikakvih saznanja o datumu (sine anno/no date)	s.a. ili n.d.

Mesto izdavanja

- Mesto izdavanja se navodi na jeziku na kome pišete, na primer, na engleskom ili galskom.
- Ukoliko postoji više od jednog mesta izdavanja, navedite samo prvo mesto.
- Ukoliko se mesto izdavanja ne može utvrditi, koristi se skraćenica s.l. (sine loco).
- Mesto izdavanja je mesto/grad. Međutim, za Sjedinjene Američke Države treba uključiti i državu. Pogledajte tabelu sa skraćenicama koje treba koristiti.

Država	Skraćenica	Država	Skraćenica	Država	Skraćenica
Alabama	Ala.	Kentucky	Ky.	Ohio	Oh.
Alaska	Ak.	Louisiana	La.	Oklahoma	Okla.
Arizona	Ariz.	Maine	Me.	Oregon	Oreg.
Arkansas	Ark.	Maryland	Md.	Pennsylvania	Pa.
California	Calif.	Massachusetts	Mass.	Rhode Island	R.I.
Colorado	Colo.	Michigan	Mich.	South Carolina	S.C.
Connecticut	Conn.	Minnesota	Minn.	South Dakota	S.D.
Delaware	Del.	Mississippi	Miss.	Tennessee	Tenn.
District of Columbia	D.C.	Missouri	Mo.	Texas	Tex.
Florida	Fla.	Montana	Mont.	Utah	Ut.
Georgia	Ga.	Nebraska	Nebr.	Vermont	Vt.
Hawaii	Hi.	New Hampshire	N.H.	Virginia	Va.
Idaho	Id.	New Jersey	N.J.	Washington	Wash.
Illinois	Ill.	New Mexico	N.Mex.	West Virginia	W.Va.
Indiana	Ind.	New York	N.Y.	Wisconsin	Wis.
Iowa	Ia.	North Carolina	N.C.	Wyoming	Wyo.
Kansas	Kans.	North Dakota	N.D.		

Izdavač

- Dvotačka (:) razdvaja mesto izdavanja i izdavača, npr. Oxford: Oxford University Press.
- Ukoliko izdavač nije naveden, može se koristiti skraćenica s.n. (sine nomine).
- Inicijali izdavača se obično izostavljaju. Npr. J. Wiley se navodi kao Wiley.
- Inicijali se koriste jedino ukoliko je neophodno napraviti razliku između različitih izdavača, npr. W.H: Allen i J.A. Allen.

Naslovi

- Obratite pažnju da se **naslovi objavljenih radova** uvek navode *kurzivom*.
- **Naziv časopisa** se uvek navodi *kurzivom*.
- **Naslov članka u časopisu** se nikada ne navodi *kurzivom*.
- Naziv časopisa se ne sme skraćivati. Na primer, the *British Medical Journal* - nikad se ne sme skraćivati na *BMJ*.
- Samo prva reč i vlastite imenice u **naslovu članka u časopisu** počinju velikim slovom.
- Sve relevantne reči u **nazivu časopisa** počinju velikim slovom.
- Tamo gde autor članka nije poznat, koristite naslov kao glavnu odrednicu.

Akronimi i inicijali

- Primeri su EPA (Environmental Protection Agency), HSE (Health Service Executive) i tako dalje. Oni se moraju pojaviti i u tekstu i u listi referenci.
- Ukoliko rad sadrži brojne reference na određeni izvor sa dugim nazivom, npr. Irish Society for Prevention of Cruelty to Children, mogu se koristiti inicijali, npr. ISPCC, EPA, HSE. Ostali primeri su USA, UK.
- Prvi citat u tekstu mora uključiti i pun naziv i skraćenicu ili inicijale, a nakon toga će biti dovoljni skraćenica i inicijali. Pišite ih bez tačke.

Primer

The Irish Society for Prevention of Cruelty to Children (ISPCC) provides activities which are child centered, placing the child as the key focus of practice. This is based on the belief that 'all children have the right to access support services'. (ISPCC 2011).

U listi referenci moraju biti navedeni i dugi naziv i akronim ili inicijali, na primer:

Irish Society for Prevention of Cruelty to Children (ISPCC) (2011), *About us*, available: <http://www.ispcc.ie/About-Us/Our-activities.aspx> [accessed 28 February 2011].

Upotreba velikog slova

Vaš predavač može zahtevati specifičnu formu upotrebe velikog slova u listi referenci.

- Minimalna upotreba velikog slova:
- samo prva reč u naslovima knjiga, poglavlja ili članaka u časopisu piše se velikim slovom.
  - Imena i inicijali autora, nazivi časopisa i izdavačkog preduzeća uvek se pišu velikim slovom.
  - Ako naslov članka, knjige ili poglavlja sadrži zarez, velikim slovom se piše samo prva reč posle zareza, ukoliko je vlastita imenica. Na primer: Frame, T.R. (2009) *Evolution in the antipodes: Charles Darwin and Australia*, Sydney: UNSW Press
Za nazive časopisa primenite maksimalnu upotrebu velikog slova.
- Maksimalna upotreba velikog slova:
- u nazivima periodičnih izdanja (časopisa, magazina i novina), velikim slovom pišete prvu reč i svaku drugu reč koja nije the, a, an, predlog (kao što je: for, on, under, about) ili veznik (kao što je: and, but, or).

Primeri:

Minimalna upotreba velikog slova

Odum, H.T. (2007) *Environment, power, and society for the twenty-first century: the hierarchy of energy*, New York N.Y.: Columbia University Press.

Maksimalna upotreba velikog slova

Marsh W.M. (2010) The New User Environment: The End of Technical Services, *Information Technology and Libraries*, 29 (2) pp. 93-100.

Parafraziranje

Parafraziranje podrazumeva korišćenje tuđeg rada, gde se zadržava isto značenje, a piše se sopstvenim rečima. Profesori obično više vrednuju parafraziranje nego direktno citiranje, jer parafraziranjem informacije vi pokazujete da se misaoni proces odigrao. Drugim rečima, razmišljali ste o informaciji i razumeli ono što ste pročitali. Parafraziranje vam omogućava da:

- pokažete da razumete ono što ste pročitali i da to znanje možete primeniti;
- bolje održavate lični stil i nesmetan kontinuitet vašeg eseja.

Primeri parafraziranja

Koji od sledećih odlomaka je primer neprihvatljivog parafraziranja, a koji prikazuje prihvatljivo parafraziranje i navođenje referenci? Za ovaj primer (Epigeum 2011) korišćen je Harvardski sistem.

Primer: Uticaj Karla Marksa

Najpre navodimo originalni izvod, uzet iz knjige *Marx and Marxism*, koju je napisao Peter Worsley.

Karl Marx has probably affected the course of twentieth-century history more than any other single thinker. Because of this, his ideas have generated a vast output of writings, ranging from texts written by revolutionaries aimed at telling people how to do revolution - how to carry on Marx's work of demolishing capitalism and creating a new socialist society - to the many hundreds of volumes dedicated to proving that Marx was wrong about practically everything.

Evo šta su dva studenta napisala u svojim disertacijama. Koji je od radova, ukoliko je bilo koji, prihvatljiv?

Karl Marx, the inspiration for revolutionary activity in many countries, has probably affected the course of 20C history more than almost any other thinker. Because of this, his ideas have generated a vast output of writings, ranging from books written about revolution - how to demolish capitalism and create a new socialist society - to books dedicated to proving that Marx was wrong about practically everything.

Reference: Worsley, P., 2002. *Marx and Marxism*. 2nd edn. London: Routledge.

Worsley (2002) suggests that Karl Marx has had a significant impact on the course of twentieth century history. He argues that Marx's ideas have led to a great deal of writing, across a spectrum from promoting his call for revolution to trying to show he was wrong in his analysis and predictions.

Reference: Worsley, P., 2002. *Marx and Marxism*. 2nd edn. London: Routledge.

Koji je prihvatljiv?

Parafrazirati ili koristiti citate?

Poželjno je da **parafrazirate** (prenosite ideje sopstvenim rečima), jer previše citata (korišćenje egzaktnih reči) može dovesti do loše napisanog zadatka. Opšte pravilo u akademskim krugovima je da bi manje od 10% zadatka trebalo da bude u obliku direktnih citata. Bez obzira da li koristite citate ili parafrazirate tuđe reči, reference treba uvek navoditi - i u tekstu i u listi referenci.

Vodič za brzu pretragu referenci

Štampane knjige	20
Jedan autor	20
Dva autora	20
Tri ili više autora	21
Više radova - isti autori	21
Radovi različitih autora sa istim prezimenom	21
Radovi različitih autora sa istim prezimenom i istom godinom izdavanja	22
Drugo ili kasnije izdanje koje ima autora	22
Nekoliko izvora citirani odjednom	22
Organizacioni, korporativni ili institucija kao autor	23
Knjiga sa urednikom	23
Recenzija knjige	23
Poglavlje knjige ili prilog	23
Jedan tom višetomnog rada	24
Datum se ne može utvrditi	24
Datum se može utvrditi, ali samo približno	24
Navođenje sekundarnih referenci (izvor citiran u drugom izvoru)	24
Elektronske knjige	25
Ebook u LIT online bazama podataka, npr. Ebrary	25
Članci u štampanim časopisima	25
Jedan ili više autora	25
Bez autora	25
Magazin	26
Magazin - elektronska verzija	26
Online ili elektronski časopisi	26
Članak u elektronskoj bazi podataka	26
Članak na web sajtu	27
Članak u materijalu za kurs na VLE	27
Štampani novinski članci	27
Članak sa autorom	27
Članak bez autora	27

Elektronska kopija novinskih članaka	28
Novinski članak sa autorom (online novine)	28
Novinski članak bez autora (online novine)	28
Novinski članak sa autorom (elektronska baza podataka)	28
Novinski članak bez autora (elektronska baza podataka)	28
Ostali web izvori	29
Blog	29
Materijal za kurs na VLE, npr. Moodle	29
Elektronske diskusione liste	29
Email	29
Facebook	29
Slika na internetu	30
Podcast (TVprogram)	30
Twitter	30
Web stranica	30
Wiki	31
YouTube video	31
Štampani vladini i pravni dokumenti	31
Vladine publikacije	31
Akt	31
Sudska odluka	31
EU direktiva	32
Zakonski instrument	32
Izveštaj	32
Komisija za istragu	32
Slike	32
Slika/fotografija/ilustracija	32
Slika na internetu	33
Karta	33
Umetnička slika	33
Umetnička slika na internetu	33
Patenti i standardi	34
Patent	34
Standard	34

Ostali raznovrsni izvori	34
Godišnji izveštaj	34
Atlas (sa autorom)	34
Atlas (bez autora)	34
Rad sa konferencije	35
Rečnik	35
DVD	35
Enciklopedija	35
Enciklopedija (online)	35
Film	36
Zelena knjiga	36
Intervju	36
Beleške sa predavanja (štampane)	36
Radio/Televizijski intervju ili prilog	36
Radio/Televizijski program	36
Snimci – komercijalni audio	37
Govor	37
Biblija	37
Teza/disertacija	37
Prevodi	37
Bela knjiga	37

Štampane knjige

	U tekstu	U listi reference	
Jedan autor	A recent study (O'Brien 2005 p. 19) highlighted the 'importance of wind energy in providing a clean, sustainable solution to our energy problems'.	O'Brien, J. (2005) <i>Wind energy and its place in revitalizing economies</i> , New York N.Y.: Wiley.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige ili izveštaja: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Dva autora	A recent study (O'Brien & Murphy 2009 p. 45) predicted that ...'	O'Brien, J. and Murphy, J. (2009) <i>Renewable energy: trends and developments</i> , London: Peacock Publishers.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.

	U tekstu	U listi reference	
Tri ili više autora	A recent study (O'Brien et al 2010 p. 101) highlighted the fact that '...'	O'Brien, J., O'Neill, J. and Murphy, S. (2010) <i>Solar power and its implications</i> , New York N.Y.: MacMillan.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Više radova istog autora	Research (O'Brien 2005, 2006) has indicated that... Ili Research reports (O'Brien 1993a, 1993b) have shown that...	O'Brien, J. (2005) <i>Wind energy and its place in revitalizing economies</i> , New York, N.Y.: Wiley. O'Brien, J. (2006) <i>Renewable energy policy</i> , New York, N.Y.: Universe Inc. O'Brien, J. (1993) <i>Renewable energy policy and politics</i> , London: Earthscan. O'Brien, J. (1993) <i>Renewable energy: sustainable energy concepts for the future</i> , New York, N.Y.: Wiley.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač. Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Kada koristite dve studije istog autora, različitih godina izdavanja, parafraziranje je od suštinskog značaja. Navedite ih hronološkim redom, najpre najstariju.			
Radovi različitih autora sa istim prezimenom	A recent report (Ryan 008 p 64.) shows that '...' Ili It was recently found that '...' (Ryan 2009 p. 14).	Ryan, F. (2008) <i>Renewable energy and climate change</i> , New York N.Y.: Wiley. Ryan, J. (2009) <i>Renewable energies: success stories</i> , Luxembourg: Office for Official Publication of the European Communities.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Napomena: godina izdavanja razlikovaće se između dva autora			

	U tekstu	U listi reference	
Radovi različitih autora sa istim prezimenom i istom godinom izdavanja	Ryan (2004 p. 99) proposed that 'solar panels can provide around 60% of the hot water requirements for homes and buildings'. Further investigation proved that there were notable weaknesses in this claim (Ryan 2004 p. 48).	Ryan, F. (2004) <i>Solar electricity</i> , New York N.Y.: Wiley. Ryan, J. (2004) Ryan, J. (2009) <i>Renewable energy and climate change</i> , Oxford: Oxford University Press.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Drugo ili kasnije izdanje koje ima autora	According to Conway (2008 p. 90) 'solar collectors can be particularly economical for space or water heating in large buildings'.	Conway, P. (2008) <i>Solar energy in building renovation</i> , 2nd ed, London: James & James.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Nekoliko izvora citirano odjednom	Conway (2008), McKenna (2009), O'Brien (2005) & Ryan (2004) all agree that advanced thermal conversion technologies such as gasification and paralsis offer efficient, low emission solutions for energy from municipal and industrial solid waste. Ili Recent studies (Conway 2008, McKenna 2009, O'Brien 2005 & Ryan 2004) have shown that...	Conway, P. (2008) <i>Solar energy in building renovation</i> , 2nd ed, London: James & James. McKenna, P. (2009) <i>Solar collectors and their fields of application</i> , London: MacMillan. O'Brien, J. (2005) <i>Wind energy and its place in revitalizing economies</i> , New York N.Y.: Wiley Ryan, F. (2004) <i>Solar Electricity</i> , New York N.Y.: Wiley.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov[ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Napomena: Parafraziranje je od suštinskog značaja ukoliko nameravate da citirate suštinu onog sa čime se svi autori slažu. Navedite ih u svakom izvoru, abecednim redom prema imenu prvog autora.			

	U tekstu	U listi reference	
Organizacioni, korporativni ili institucija kao autor	A Recent report (Environmental Protection Agency 2009 p. 10) suggests that 'the commonest type of pollution – organic pollution - is caused by sewage, animal manure slurries and food processing wastes'.	Environmental Protection Agency (2009). <i>A biological study of river quality in Ireland</i> , Dublin: Environmental Protection Agency.	Korporativni autor (godina izdavanja) Naslov knjige ili izveštaja: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Knjiga sa urednikom	Sandalow (2009) outlines the merits of plug in electric vehicles...	Sandalow, D.B. ed. (2009) <i>Plug in electric vehicles: what role for Washington</i> , Washington DC: Brookings Institution Press.	Ime(na) urednika, inicijal(i), ur. (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Recenzija knjige	In his review of <i>Animal Spirits...</i> (Nickell 2010).	Nickell, S. (2010) <i>Animal Spirits</i> by Akerlof, G.A., reviewed in <i>The Economic Journal</i> 120 pp. 351-353.	Ime recenzenta, inicijal(i). (godina izdavanja recenzije) Naslov recenzirane knjige sa autorom(ima) knjige, recenzirano u Naslov časopisa/novina koje sadrže recenziju, volumen (publikacija), stranica.
Poglavlje knjige ili prilog	Smith (2004) demonstrates the value of...	Smith, A. (2004) Innovative solutions to saving energy, in Healey, M., Scott, P. (eds.) <i>Alternative energy demystified</i> , London: McGraw-Hill, 65-89.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov poglavlja/priloga, u Ime(na) urednika ili sastavljača knjige koja sadrži prilog, ur. [ili sast.(i)], Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije prvo], Mesto izdavanja: Izdavač, broj stranice(a).

	U tekstu	U listi reference	
Jedan tom višetomnog rada	It would appear that 'energy recovery is possible from mixed waste paper' (Dawson & Danaher 2005 p. 88).	Dawson, H. and Danaher, L. (2005) <i>Energy studies</i> , Vol 3, Alternative energy solutions, London: Penguin.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], Vol. br., izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Datum se ne može utvrditi	Robinson (n.d.) suggests that 'reliance upon market mechanisms alone will not permit realization of economically efficient levels of energy efficiency'.	Robinson, G. (n.d.) <i>Making energy efficiency work</i> , London: McMillan.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Datum se može utvrditi, ali samo približno	Robinson (c. 2006) suggests that...	Robinson, G. (c. 2006.) <i>Making energy efficiency work</i> , London : McMillan.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Navođenje sekundarnih reference (izvor citiran u drugom izvoru)	Robinson's observations in 1995 (cited in O'Mahony 2000) led to... Ili Without specific energy policy, 'a country would not be able to solve the acute problems like reducing greenhouse gases (GHGs) emission'. (Robinson 1995, cited in O'Mahony 2000 p. 4).	O'Mahony, J. (2000) <i>A review on global wind energy policy</i> , Oxford : Oxford University Press.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Napomena: O'Mahony je autor koji će se pojaviti u listi referenci. Ukoliko je moguće, pokušajte da pronađete primarni izvor.			

Elektronske knjige

	U tekstu	U listi referenci	
Elektronska knjiga u LIT online bazama podataka, npr. Ebrary	Scheer (2006 p. 2) notes that 'global consumption of fossil energy resources (petroleum, coal, natural gas) came to 5.63 billion (5,630,000,000) metric tons'.	Scheer, H. (2006) <i>Energy autonomy : the economic, social and technological case for renewable energy</i> , Ebrary [online], available: http://mislibsrv.lit.ie/search~S0?/tenergy+autonomy/1,1,1,B/1856~b1104793&FF=tenergy+autonomy&1,1,1,0/startreferer//search~S0/tenergy+autonomy/1,1,1,B/frame&FF=tenergy+autonomy&1,1,1/endreferer/ [accessed 29 January 2011].	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov eKnjige, Naziv dobavljača eKnjige [online], dostupno na: web adresa [datum pristupanja].

Članci u štampanim časopisima

	U tekstu	U listi referenci	
Jedan ili više autora	Some wind skeptics have posed a question about the direct-drive turbines now emerging from the labs (Teschler 2010).	Teschler, L. (2010) How much power does it take to run a wind turbine, <i>Machine design</i> , 82 (13), p. 8-14.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov članka, Naslov časopisa, Volumen (broj), [ili] datum/mesec izdavanja [u odsustvu volumena i broja], broj stranice(a).
Bez autora	The competitiveness of solar power has been.... (Cost analysis of solar chimney power plants 2009)...	Cost analysis of solar chimney power plants (2009), <i>Solar Energy</i> , 82 (3) pp. 88-111.	Naslov članka (godina izdavanja) Naslov časopisa, Volumen (broj), [ili] datum/mesec izdavanja [u odsustvu volumena i broja], broj stranice(a).

	U tekstu	U listi referenci	
Magazin	According to White (2010 p. 22) 'many hauliers will testify that, while technology can solve an existing problem, it often creates a new and improved problem'.	White, P. (2010) Driver training, <i>Fleet transport</i> , February 2011 pp. 22-23.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov članka, Naslov magazina, Volumen (broj), [ili] datum/mesec izdavanja [u odsustvu volumena i broja], broj stranice(a).
Magazin-elektronska verzija	Wilson (2010) notes that 'the explosion of interest in carrier Ethernet' seems to be at the forefront of everyone's mind these days'.	Wilson, R. (2010) Vitesse zeros in on carrier Ethernet switch needs, <i>EDN: the design magazine of the electronics construction industry</i> , available: http://web.ebscohost.com/ehost/detail?hid=12&sid=752aa7fe5c98-4006-bd0d-f1c22dad2e0%40sessionmgr12&vid=1&bdata=JnNpdGU9ZWWhvc3QtbGl2ZQ%3d%3d#db=aph&jid=NDE [accessed 28 January 2011].	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov članka, Naslov časopisa, dostupno na: web adresa [datum pristupanja].

Online ili elektronski časopisi

	U tekstu	U listi referenci	
Članak u elektronskoj bazi podataka	Limited fossil resources and severe environmental problems 'require new sustainable electricity generation options' (Zhao 2008 p. 3).	Zhao, J. (2008) prospect of concentrating solar power in China: the sustainable future, <i>Renewable and Sustainable Energy Reviews</i> , 12 (9) pp. 2505-2514, available: Science Direct [accessed 14 February 2011].	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov članka, Naslov časopisa, Volumen (broj), [ili] datum/mesec izdavanja [u odsustvu volumena i broja], broj stranice(a) [ako je primenljivo], dostupno na: Naziv baze podataka [datum pristupanja].

	U tekstu	U listi referenci	
Članak na web sajtu	Although the future looks good for nuclear medicine and molecular imaging, 'many health care professionals worry about the future of the nuclear medicine profession' (Delebeke & Segall 2010 p. 1).	Delbeke, D. and Segall, G. (2010) We Can't Control the Future, but We Can Plan for it, <i>The Journal of Nuclear Medicine</i> 52 (11) available: http://jnm.snmjournals.org/cgi/reprint/52/3/24N [accessed 14 February 2011].	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov članka, Naslov časopisa, Volumen (broj), [ili] datum/ mesec izdavanja [u odsustvu volumena i broja], dostupno na: web adresa [datum pristupanja].
Članak u materijalu za kurs na VLE	Limited fossil resources and severe environmental problems 'require new sustainable electricity generation options' (Zhao 2008 p. 3).	Zhao, J. (2008) Prospect of concentrating solar power in China: the sustainable future, <i>Renewable and Sustainable Energy Reviews</i> 12 (9) pp. 25052514, available: Moodle, [Accessed 17 February 2011].	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov članka, Naslov časopisa, Volumen (broj), [ili] datum/ mesec izdavanja [u odsustvu volumena i broja], dostupno na: Naziv VLE, [datum pristupanja].

Štampani novinski članci

	U tekstu	U listi referenci	
Novinski članak sa autorom	Noone (2010 p. 29) observed that there was 'a sophisticated response to Ireland's overly centralised planning process'.	Noone, M. (2010) Renewable energy plan halted, <i>The Irish Times</i> , July 10, p.29.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov članka, Rubrika [ako je relevantna], Naslov novina, datum, broj stranice(a).
Novinski članak bez autora	In <i>The Irish Times</i> (25 February 2009) it was reported that 'Europe's shares fell for the seventh consecutive session as the continent's exchanges tracked losses on Wall Street and in Asia'.	<i>The Irish Times</i> (2009) Renewable energy firms buck negative trend, February 25, p. 30.	Naslov novina (godina izdavanja) Naslov članka, Rubrika [ako je relevantna], datum, broj stranice(a).
Podstičemo vas da ne koristite novinske članke bez autora. Trebalo bi da pronađete akademski prihvatljivije opise informacija koje želite da koristite.			

Elektronska kopija novinskih članaka

	U tekstu	U listi referenci	
Članak sa autorom (online novine)	Government would like us to be sourcing 40 per cent of our electricity from renewable sources (<i>The Irish Times</i> 2009).	Shortt, A. (2009) A Flexible System of Renewable Energy, <i>The Irish Times</i> , May 11, available: http://www.irishtimes.com/newspaper/innovation/2009/0511/1224246162408.html [accessed 15 February 2011].	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov članka, <i>Naslov novina</i> , datum, dostupno na: web adresa [datum pristupanja].
Članak bez autora (online novine)	Government would like us to be sourcing 40 per cent of our electricity from renewable sources (<i>The Irish Times</i> 2009).	<i>The Irish Times</i> (2009) A Flexible System of Renewable Energy, May 11, available: http://www.irishtimes.com/newspaper/innovation/2009/0511/1224246162408.html [accessed 15 February 2011].	<i>Naslov novina</i> (godina izdavanja) Naslov članka, datum, dostupno na: web adresa [datum pristupanja].
Članak sa autorom (elektronska baza podataka)	Aubrey (1991 p. 23) noted that 'wind power is the most promising renewable source now being developed in terms of its contribution to UK energy demand'.	Aubrey, C. (1991) Environment: Plugging into nature power - The Government's new targets for renewable energy, <i>The Guardian</i> , November 22 p.23, available: Lexis Nexis UK [accessed 17 February 2011].	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov članka, <i>Naslov novina</i> , datum broj stranice(a) [ako je primjenljivo], dostupno na: Naziv baze podataka [datum pristupanja].
Članak bez autora (elektronska baza podataka)	<i>The Guardian</i> (1991 p. 23) stated that 'wind power is the most promising renewable source now being developed in terms of its contribution to UK energy demand'.	<i>The Guardian</i> (1991) Environment: Plugging into nature power - The Government's new target for renewable energy, November 22 p. 23, available: Lexis Nexis UK [accessed 17 February 2011].	<i>Naslov novina</i> (godina izdavanja) Naslov članka, datum broj stranice(a) [ako je primjenljivo], dostupno na: Naziv baze podataka [datum pristupanja].

Ostali web izvori

	U tekstu	U listi referenci	
Blog	Boulding (2010) asks 'what incentives are needed for society and governments to truly start taking the need for alternative energy sources seriously'.	Boulding, K.E. (2010) The end of cheap oil and gas, <i>The Renewable Energy Blog</i> [online], November 6, available: http://www.renewable-energy-blog.com/ [accessed 10 February 2011].	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina objavljivanja) Predmet poruke, Naslov Bloga [online], datum postavljanja, dostupno na: web adresa [datum pristupanja].
Materijal za kurs na VLE, npr. Moodle	Illegal dumping of waste is a key factor in... (Smith 2010).	Smith, F. (2010). Environment lecture notes, <i>Module: LIT 7456, Environment 1</i> [online] available: http://moodle.lit.ie/login/index.php [accessed 11 February 2011].	Ime(na) autora/ predavača, inicijal(i). (godina) Naslov materijala, Šifra modula: Naslov modula [online], dostupno na: web adresa [datum pristupanja].
Elektronske diskusione liste	According to Daly (2003)...	Daly, M.(2010). Re: Teaching physics in national schools, <i>Physics Teaching News and Comment (PTNC)</i> [online] 12 February. available: ptnc@networks.iop.org [Accessed 12 Feb 2010].	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina objavljivanja) Naslov poruke, Naslov odbora ili foruma za diskusiju [online], datum poruke, dostupno na: web adresa [datum pristupanja].
Email	...OShea(2008)indicated ...		
Email nije javni izvor informacija i zato ne bi trebalo da bude naveden u vašoj bibliografiji, ali možete uputiti na njegov sadržaj u tekstu, citirajući detalje.			
Facebook		O' Callaghan, T. (2011) <i>How to reference using Harvard</i> [Facebook], 11 th March. available: www.facebook.com [accessed 12 March 2011].	Autor(i) (godina) Naslov stranice. [Naziv web sajta], dan/mesec postavljanja poruke. Dostupno na: web adresa [datum pristupanja].

	U tekstu	U listi referenci	
Slika na internetu	If one looks at <i>Bathing Quality Water Map of Ireland</i> (2009)...	Environmental Protection Agency (2009) <i>Bathing Water Quality Map of Ireland</i> [image online], available: http://www.epa.ie/downloads/pubs/water/bathing/2009BathingWaterQualityMap.jpg [accessed 03 March 2011].	Vlasnik web sajta (godina objavljivanja) Naslov slike [slika online], dostupno na: web adresa [datum pristupanja].
Podcast (TV program)	As described by Keane (2011) the Norman invasion would lead to one of the longest conquests in human history.	RTE 1 (2011) Programme two: the age of conquest, <i>The story of Ireland</i> [podcast], 22 February, available: http://www.rte.ie/player/#v=1092390 [accessed 28 February 2011].	Emiter (godina) Naziv programa, Naziv serije [podcast], datum emitovanja, dostupno na: web adresa [datum pristupanja].
Twitter	American President Barack Obama (2009) said...	Obama. (2009 July 15). <i>Launched American Graduation Initiative to help additional 5 mill. Americans graduate college by 2020</i> , available: http://bit.ly/gcTX7 [Twitter post]. Retrieved from: http://twitter.com/BarackObama/status/2651151366 [accessed 16 February 2011].	Naziv Twitter korisnika (godina i datum) Naslov tweet-a, dostupno na: [Twitter post]. Preuzeto sa: web adresa [datum pristupanja].
Web stranica	The Environmental Protection Agency (2010) maintain that the 'quality of Ireland's environment is generally good though it has been under increasing pressure over the last decade'.	Environmental Protection Agency (2010) <i>Environment in focus</i> [online], available: http://www.epa.ie/environmentinfocus/ [accessed 17 February 2011].	Vlasnik web stranice (godina objavljivanja) Naslov [online], dostupno na: web adresa [datum pristupanja].

	U tekstu	U listi referenci	
Wiki	Methane is about '20 times more powerful as a greenhouse gas than carbon dioxide' (O Connor 2008).	O Connor, S. (2008) <i>Global warming</i> , available: http://green.wikia.com/wiki/Global_Warming [accessed 18-2-2011 19:55].	Naziv wiki ili ime(na) autora, inicijal(i). (godina objavljivanja) Predmet stranice, dostupno na: web adresa [datum i vreme pristupanja].
YouTube video	RTE (2011) define the term 'tally' as...	RTE (2011) RTE election 2011- what is a tally?, <i>RTE videos [video online]</i> , available: http://www.youtube.com/watch?v=Mywu63FJPCs [accessed 28 February 2011].	Ekranско ime autora priloga (godina) Naziv videa, Naziv serije [video online], dostupno na: web adresa [datum pristupanja].

Štampani vladini i pravni dokumenti

	U tekstu	U listi referenci	
Vladine publikacije	According to the <i>Code of Good Practice for the use of Biosolids in Agriculture</i> (Department of the Environment Heritage and Local Government 1999) Local Authorities should...	De partment of the Environment Heritage and Local Government (1999) <i>Code of Good Practice for the use of Biosolids in Agriculture</i> , Dublin: Fehily Timoney.	Korporativni autor. (godina izdavanja) Naslov knjige ili izveštaja: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Zakon	According to the <i>Freedom of Information Act</i> (1997)...	<i>Freedom of Information Act</i> (1997), No 13/1997, S. 47, Dublin: Stationary Office.	Naziv zakona (uključujući godinu), Br., od. [ako se odnosi na odeljak], Grad: Izdavač.
Sudska odluka	In another case (Merriman v Dublin Corporation Dublin County Council 1993)... the judgement...	<i>Merriman v Dublin Corporation Dublin County Council</i> (1993) I.L.R.M, 39.	Naziv slučaja (godina) Skraćeni naslov volumena, broj stranice.

	U tekstu	U listi referenci	
EU direktiva	...(Council Directive 2009/125/EC...	<i>Council directive (EU) 2009/125/EC of 21 October 2009 on establishing a framework for the setting of ecodesign requirements for energy-related products.</i>	<i>Institucionalno poreklo (npr. Direktiva Saveta (EU) godina/broj zakonskog propisa/Institucija od datuma donošenja o naslovu, sve italicom.</i>
Zakonski instrumenti	(Celtic Sea Prohibition on Herring Fishing 1991	<i>Celtic Sea Prohibition on Herring Fishing 1991, (No. 2) Order 1991, S.I. No. 23/1991, Dublin: Stationary Office.</i>	<i>Naslov zakonskog instrumenta sa godinom, Z.I. Br./godina, Grad: Izdavač.</i>
Izveštaji	(Law Reform Commission 2009)	<i>Law Reform Commission (2009) Bioethics: advance care directives, Dublin: Law Reform Commission.</i>	<i>Autor (godina) Naslov izveštaja, Broj izveštaja [ako je dostupan], Grad: Izdavač.</i>
Komisija za istragu	(Murphy 2009)	<i>Murphy, Y, Chairperson (2009) Commission of investigation : report into the Catholic Archdiocese of Dublin July 2009, Dublin : Stationary Office.</i>	<i>Ime autora, inicijal(i) (predsedavajući Komisije) (godina) Naslov izveštaja, Grad: Izdavač.</i>

Slike

	U tekstu	U listi referenci	
Slika/fotografija/ ilustracija	...(Savolainen 1998)	<i>Savolainen, V. (1998) An example of willow harvesting with direct chipping, Wood fuels basic information pack, Saarijarvi: Gummerus Kirjapaino, p. 67, illus.</i>	<i>Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov slike, crteža, ilustracije ili tabele, Naslov knjige koja sadrži sliku, izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač, stranica, ilustr.</i>

	U tekstu	U listi referenci	
Slika na internetu	If one looks at <i>Bathing Quality Water Map of Ireland</i> (Environmental Protection Agency 2009)	Environmental Protection Agency (2009) <i>Bathing Water Quality Map of Ireland</i> [image online], available: http://www.epa.ie/downloads/pubs/water/bathing/2009BathingWaterQualityMap.jpg [accessed 10 February 2011].	Vlasnik web sajta (godina objavljivanja) Naslov slike [slika online], dostupno na: web adresa [datum pristupanja].
Karta	(Ordnance Survey 2001)	Ordnance Survey (2001) <i>Cork</i> , sheet 78, 1: 500,000, Dublin : Ordnance Survey.	Ime autora/skupljača / proizvođača (godina izdavanja) Naslov karte, broj lista, razmera, Mesto izdavanja: Izdavač (serija).
Umetnička slika	(Vecellio c. 1509)	Vecellio, T. (c. 1509) <i>The pastoral concert</i> , oil on canvas, 65CMX81CM: Paris : Musée du Louvre.	Umetnik (datum) Naslov, medijum, dimenzije, gde se može naći, grad: galerija ili naziv kolekcije (ako je primenljivo), broj pristupa (ako je dostupan) koji galerija koristi za katalogizaciju umetničke slike.
Umetnička slika na internetu	(Yeats 1942)	Yeats, J.B. (1942) <i>The two travellers</i> [online], available: http://onlinecollection.nationalgallery.ie/view/object [accessed 20 February 2011].	Umetnik (datum) Naslov [online], dostupno na: web adresa [datum pristupanja].

Patenti i standardi

	U tekstu	U listi referenci	
Patent		Markakis, K. (2010) <i>V type electric guitar footrest</i> . 08702163.O.	Ime pronalazača, inicijal(i), punomoćnik (godina izdavanja) Naziv. Broj patenta (status, ako je u pitanju primena).
Standard	(BS 8211-1)...	(BS 8211-1) : <i>Energy efficiency in housing. Code of practice for energy efficient refurbishment of housing</i> (1988), London: British Standards Institute.	Broj standarda: Naslov standarda (godina zdavanja), Mesto izdavanja: Izdavač.

Ostali raznovrsni izvori

	U tekstu	U listi referenci	
Godišnji izveštaj	Galway County Council has thirty members (Councilors), who are elected from five local electoral areas (Galway County Council 2008).	Galway County Council (2009) <i>Galway County Council: annual report 2008</i> , Galway: Galway County Council.	Naziv kompanije (godina izdavanja) Naslov godišnjeg izveštaja, Mesto izdavanja: Izdavač.
Atlas (sa autorom)	Baines & Malek (1980) locate the Pyramids of Ancient Egypt at...	Baines, J. and Malek, J. (1980) <i>Atlas of ancient Egypt</i> , Oxford: Phaidon.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov atlasa: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Atlas (bez autora)	The Atlas of ancient Egypt (1980) locates the Pyramids of Giza at...	<i>Atlas of ancient Egypt</i> (1980), Oxford: Phaidon.	Naslov atlasa (godina izdavanja) podnaslov [ako postoji], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.

	U tekstu	U listi referenci	
Rad sa konferencije	(Connolly & Moran 2008)	Connolly, L. and Moran, B. (2008) Financial performance of organic farming, in Clavin, D. Ed. <i>Teagasc Organic Production Research Conference Proceedings</i> , Tullamore, County Offaly 2 nd December 2008, Dublin: Teagasc, p. 99.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov priloga/rada, u ime urednika(a) ili predsedavajućeg(ih) konferencije, ur. [ili predsedavajući], Naslov zbornika radova konferencije, Mesto i datum konferencije, Mesto izdavanja, Izdavač, broj stranice(a).
Rečnik (primer knjige bez autora, referensni rad)	According to the <i>Oxford English Dictionary</i> (2005 p. 1491) 'renewable' means 'capable of being renewed'.	<i>Oxford English Dictionary</i> (2005), Renewable 2nd Ed. Oxford: Oxford University Press.	Naslov rada (godina izdavanja), izd. [ako nije prvo izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
DVD	Similarly in <i>The Silence of the Lambs</i> (Demme 1990)...	Demme, J. (1990) <i>The Silence of the Lambs</i> [DVD] Beverly Hills : Orient Pictures.	Ime režisera, inicijal(i). (godina distribucije) Naslov filma [format], Mesto distribucije: Kompanija za distribuciju.
Enciklopedija	According to the <i>Encyclopaedia Britannica</i> (2010 p. 956) 'the IMF was established towards the end of World War II, based on a modified form of the gold standard...'	<i>Encyclopaedia Britannica</i> (2010) Chicago: Encyclopaedia Britannica Inc.	Naziv Enciklopedije (godina izdavanja), Mesto izdavanja: Izdavač.
Enciklopedija (online)	According to the <i>Encyclopaedia Britannica</i> (2010 p. 956) 'the IMF was established towards the end of World War II, based on a modified form of the gold standard...'	<i>Encyclopaedia Britannica</i> (2010) Chicago: Encyclopaedia Britannica Inc., available: http://www.britannica.com/?cameFromBol=true [accessed 17 February 2011].	Naziv Enciklopedije (godina izdavanja), Mesto izdavanja: Izdavač, dostupno na: web sajt [datum pristupanja].

	U tekstu	U listi referenci	
Film	The film <i>Inception</i> (Nolan2010) depicts the secret for extracting valuable commercial information from the unconscious mind of its targets while they are asleep and dreaming.	Nolan, C. (2010) <i>Inception</i> , [Motion Picture] New York N.Y. : Warner Bros.	Ime režisera, inicijal(i). (godina distribucije) Naslov filma [format], Mesto distribucije: Kompanija za distribuciju.
Zelena knjiga	This <i>Green Paper</i> foresees a sustainable energy future for Ireland (Dept. of Communications, Marine and Natural Resources (2006).	Dept. of Communications, Marine and Natural Resources. (2006) <i>Green Paper: towards a sustainable energy future for Ireland</i> . Dublin : Stationary Office.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.
Intervju	In an interview with Kelly (June 2010) the results of the project were detailed.		
	Lična komunikacija, poput razgovora, pisama i ličnih email poruka se obično ne uključuje u listu referenci.		
Beleške sa predavanja (štampane)	Kelly (2011) highlighted the role solar energy resources plays in...	Kelly, J. (2011) Solar energy, BA4747: <i>Renewable Energy Technology</i> 1, 11 February, Limerick Institute of Technology, unpublished.	Ime(na) autora/predavača, inicijal(i) (godina) Naslov predavanja, Šifra modula: Naziv modula, datum, Institucija, neobjavljeno.
Radio/televizijski intervju ili prilog	In an interview on RTE Radio 1 American politician Jesse Jackson said...	Jackson, J. (2011) <i>Interview on The John Murray Show</i> [radio] RTE Radio 1, 17 February 2011, 10:15AM.	Ime autora priloga, inicijal(i). (godina) Intervju o Naziv programa [format], Naziv kanala, datum emitovanja, vreme emitovanja.
Radio/Televizijski program	This development was first muted on RTE's <i>The Frontline</i> (21st February 2011)...	<i>The Frontline</i> (2011) RTE 1, 21 February, 10.25PM.	Naziv programa (godina) Naziv kanala, Datum emitovanja, vreme emitovanja.

	U tekstu	U listi referenci	
Snimci – komercijalni audio	Maxfield's music... (Maxfield 1960).	Maxfield, R. (1960) Pastoral symphony, track 5 of <i>An anthology of noise and electronic music</i> , Sub Rosa.	Umetnik (godina) Naziv numere, Broj numere iz Naziv albuma, Izdavačka kuća.
Govor	Éamon De Valera's speech at the end of World War II emphasized Ireland's role.. (De Valera 1945).	De Valera, E. (1945). <i>Éamon de Valera replies to Winston Churchill on Irish Radio 1945</i> , [speech] 16 May, Dublin, available: http://www.youtube.com/watch?v=jsNOQ3zQ2F0 [accessed 28 February 2011].	Ime autora, inicijal(i). (godina govora) Naslov [ili opis, ukoliko nema naslova] govora, [govor], datum govora, Mesto, dostupno na: web adresa [datum pristupanja].
Biblija	These particular lines (Mt 22:37-39) demonstrate...		
	<p>Reference na Bibliju i svete knjige ostalih religijskih tradicija se obično ne uključuju u bibliografiju. Šta znače brojevi?</p> <p>Sam. 14:1-6 odnosi se na tekst koji se nalazi u prvoj knjizi po Samuelu, poglavlje 14, stihovi 1 do 6. Mt 22: 37-39 odnosi se na tekst koji se nalazi u prvoj knjizi po Mateju, poglavlje 22, stihovi 37 do 39.</p>		
Teza/disertacija	Byrne (2007) highlights the role of renewable energy in the Irish economy.	Byrne, C. (2007). <i>Renewable energy: meeting Ireland's future energy demands</i> , (B.Sc), Limerick Institute of Technology. unpublished dissertation	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina odbrane) Naslov teze/disertacije, neobjavljena teza/ disertacija (BSc, M.A., Phd, itd.), Institucija na kojoj je teza podneta.
Prevodi		Rancière, J. (2010) <i>Dissensus: on politics and aesthetics</i> , translated by Corcoran, S, London : Continuum.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige, preveo ime prevodioca, inicijal(i)., Mesto izdavanja: Izdavač.
Bela knjiga	According to the <i>White Paper</i> (Commission of the European Communities 1995).	Commission of the European Communities (1995) <i>White Paper on education and training: teaching and learning towards the learning society</i> , Dublin: Stationary Office.	Ime(na) autora, inicijal(i). (godina izdavanja) Naslov knjige: podnaslov [ako ga ima], izd. [ako nije 1. izdanje], Mesto izdavanja: Izdavač.

Endnote i Endnote Web

LIT obezbeđuje ove alate, kako bi vam pomogao da brzo i jednostavno čuvate i upravljate svojim referencama, kao i da kreirate liste referenci i bibliografije za vaš esej ili disertaciju.

- Endnote je dostupan svim studentima i osoblju sa pristupom računarima u Institutu.
- Ukoliko želite da koristite Endnote izvan kampusa (tj.kod kuće), možete koristiti Endnote Web. Za Endnote Web se možete registrovati na www.myendnoteweb.com.

Bibliografija

American Psychological Association (2010) *Publication manual of the American Psychological Association*, 6th ed. Washington, DC: American Psychological Association.

Anderson, J and Poole, M. (1998) *Assignment & thesis writing*, 3rd ed. Brisbane: Wiley.

Beer, D and McMurrey, D. (2005) *A guide to writing as an engineer*, New York, N.Y.: Wiley.

Central Queensland University (2003) *Referencing: the Harvard system* [online], available:

<http://www.dtls.cqu.edu.au/clc/pdfs/referencing.pdf> [accessed 17 February 2011].

Creme, P and Lea, M.R. (1997) *Writing at university: a guide for students*, Buckingham: Open University Press.

Edge Hill University (2011) *Harvard referencing* [online], available:

http://www.edgehill.ac.uk/documents/learningServices/Harvard_Referencing.pdf [accessed 2 January 2011].

Imperial College (2010) *Citing & referencing guide* [online], available:

http://workspace.imperial.ac.uk/library/Public/Harvard_referencing.pdf [accessed 1st January 2011].

Sabin, W.A. (2001) *The Gregg reference manual*, 9th ed. Boston: Mass.:McGraw-Hill.

University of North Carolina (2009) *Instrument of student governance* [online], available: <http://instrument.unc.edu/> [accessed 24 March 2011].

Watson, G. (1987) *Writing a thesis: a guide to long essays and dissertations*, London: Longman.

Young, T.M. (2005) *Technical writing A-Z :a commonsense guide to engineering reports and theses*, New York, N.Y.: ASME Press.

Zasluge

Autori: Jerald Cavanagh & Pdraig Kirby
Urednici: Jerald Cavanagh & Pdraig Kirby
Dizajn: Monika Bukowska

Biblioteka i Centar za informacione resurse
Biblioteka i Centar za informacione resurse
Biblioteka i Centar za informacione resurse

Preveli i za štampu priredili:
Univerzitet u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici
– Učesnici Tempus projekta *Razvoj informacione pismenosti za celoživotno učenje
i ekonomiju zasnovanu na znanju u zemljama Zapadnog Balkana*

Štampa:

Oktobar 2015.

Ovaj priručnik pripremljen je i štampan sredstvima Tempus projekta 517117-TEMPUS-1-2011-1-IETEMPUS-JPHES
„Razvoj informacione pismenosti za celoživotno učenje i ekonomiju zasnovanu na znanju u zemljama Zapadnog Balkana“
koji je finansirala Izvršna agencija za obrazovne, audio-vizuelne i kulturne projekte (EACEA).

Tempus

